

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять, організації самостійної роботи
та виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«ВСТУП ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання зі спеціальностей 071 – Облік і
оподаткування, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2023

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи та виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до цифрової економіки» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальностей 071 – Облік і оподаткування, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. О. О. Солодовнік. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 26 с.

Укладач д-р екон. наук, проф. О. О. Солодовнік

Рецензент

І. А. Краївська, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та безпеки бізнесу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансів, обліку та безпеки бізнесу протокол № 7 від 17 січня 2023 р.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів спеціальностей 071 – Облік і оподаткування, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Подано вимоги до оформлення, засоби та послідовність виконання завдань, список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПОНЯТТЯ ЦИФРОВОГО СВІТУ	5
1.1 Зміст модуля	5
1.2 Плани семінарських занять	5
1.3 Практичні завдання	6
1.4 Завдання для самостійної роботи	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАДАЧ	10
2.1 Зміст модуля	10
2.2 Плани семінарських занять	10
2.3 Практичні завдання	11
2.4 Завдання для самостійної роботи	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ІНФРАСТРУКТУРА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	14
3.1 Зміст модуля	14
3.2 Плани семінарських занять	15
3.3 Практичні завдання	15
3.4 Завдання для самостійної роботи	17
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	18
4.1 Мета і завдання контрольної роботи	18
4.2 Вимоги до оформлення контрольної роботи	20
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	24

ВСТУП

Дисципліна «Вступ до цифрової економіки» є вибірковою дисципліною підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальностей 071 – Облік і оподаткування, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Метою дисципліни є формування у студентів базових системних знань про цифрову економіку, її роль, тенденції розвитку та вплив на різні аспекти суспільного життя; розвиток практичних навичок та умінь вирішення професійних завдань із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій в сфері управління підприємствами, установами та організаціями в умовах цифровізації економіки. В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

а) виявляти та оцінювати сучасні тренди у розвитку цифрових технологій в сфері економіки, їх соціально-економічні наслідки;

б) вміти формулювати професійні задачі в умовах цифрової економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

У методичних рекомендаціях наведено завдання для практичних занять, самостійної роботи та контрольної роботи з навчальної дисципліни, а також вимоги до їх оформлення, засоби та послідовність виконання, список рекомендованих джерел.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПОНЯТТЯ ЦИФРОВОГО СВІТУ

1.1 Зміст модуля

Зміст понять «цифровізація» та «інформаційно-комунікаційні технології», зв'язок між ними. Позитивні прояви та наслідки цифровізації, основні ризики у цифровому середовищі. Цілі і напрями цифрового розвитку України. Сутність цифрової економіки та її складові. Історичний контекст та рушійні фактори 4-ої технологічної революції. Технологічні основи цифрової економіки: хмарні обчислення та сховища даних; великі дані (Big Data); Інтернет речей (IoT); технологія блокчейн; смарт-контракти; штучний інтелект; віртуальна та доповнена реальність.

1.2 Плани семінарських занять

Тема 1.1 Цифрова трансформація економіки та суспільства

- 1 Сутність цифровізації та її вплив на соціальний розвиток.
- 2 Поняття «цифрова економіка».
- 3 Еволюція цифрової економіки.
- 4 Можливості та основні ризики цифровізації економіки.

Тема 1.2 Технологічні основи цифрової економіки

- 1 Хмарні обчислення та сховища даних.
- 2 Big Data в економіці.
- 3 Інтернет речей.
- 4 Технологія блокчейн.
- 5 Смарт-контракти.
- 6 Штучний інтелект.
- 7 Віртуальна та доповнена реальність.

1.3 Практичні завдання

Завдання 1.1

На підставі даних таблиці 1.1 за допомогою програмного продукту Microsoft Excel побудувати стовпчикову діаграму, що відображає частки кількості підприємств, що мають найманих фахівців у сфері ІКТ, за видами економічної діяльності та в цілому в Україні у 2021 р. Здійснити порівняльний аналіз та зробити висновки.

Таблиця 1.1 – Частка кількості підприємств, що мають найманих фахівців у сфері ІКТ, за видами економічної діяльності в Україні у 2021 р.

Вид економічної діяльності	Значення показника, %
1 Переробна промисловість	23,2
2 Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	28,1
3 Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	16,3
4 Будівництво	10,3
5 Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	23,4
6 Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	16,8
7 Тимчасове розміщування й організація харчування	13,7
8 Інформація та телекомунікації	60,5
9 Операції з нерухомим майном	17,7
10 Професійна, наукова та технічна діяльність	31,2
11 Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	13,5
12 Усього в Україні	21,7

Завдання 1.2

На підставі даних таблиці 1.2 за допомогою програмного продукту Microsoft Excel розрахувати показники динаміки – базисний абсолютний приріст і базисний темп приросту часток кількості підприємств, що мають найманих фахівців у сфері ІКТ, за видами економічної діяльності та в цілому в Україні у 2018–2021 рр. Результати розрахунків представити у табличній формі. Зробити висновки.

Таблиця 1.2 – Частка кількості підприємств, що мають найманих фахівців у сфері ІКТ, за видами економічної діяльності у 2018–2021 рр., %

Вид економічної діяльності	2018 р.	2021 р.
1	2	3
1 Переробна промисловість	22,6	23,2
2 Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33,4	28,1
3 Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	17,3	16,3
4 Будівництво	11,2	10,3
5 Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	23,9	23,4
6 Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	17,0	16,8
7 Тимчасове розміщування й організація харчування	14,4	13,7
8 Інформація та телекомунікації	58,8	60,5
9 Операції з нерухомим майном	17,7	17,7

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
10 Професійна, наукова та технічна діяльність	32,0	31,2
11 Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	15,1	13,5
12 Усього в Україні	22,3	21,7

Розрахунок характеристики динаміки ґрунтується на зіставленні рівнів ряду. Базою для зіставлення може бути або попередній рівень Y_{i-1} , або початковий Y_0 .

У першому випадку база порівняння змінна, а в другому постійна.

Характеристики динаміки, обчислені зіставленням суміжних рівнів, є ланцюговими, а з постійною базою порівняння – базисними.

Абсолютний приріст відображає абсолютну швидкість змінювання рівнів ряду за певний інтервал часу. Напрямок динаміки показує знак (+, –).

Темп зростання – це інтенсивність зміни рівнів ряду. Темп зростання показує, в скільки разів збільшується даний рівень порівняно з попереднім або базисним, а у випадку зниження – яку частину базисного рівня складає порівняний рівень.

Темп приросту характеризує відносну швидкість зростання. Завжди виражається у відсотках (або коефіцієнтах).

Формули для розрахунку:

– базисний абсолютний приріст:

$$\Delta y = Y_i - Y_0, \quad (1.1)$$

– ланцюговий абсолютний приріст:

$$\Delta y = Y_i - Y_{i-1}, \quad (1.2)$$

– базисний темп зростання:

$$T_p = \frac{Y_i}{Y_0}, \quad (1.3)$$

– ланцюговий темп зростання:

$$T_p = \frac{Y_i}{Y_{i-1}}, \quad (1.4)$$

– базисний темп приросту:

$$T_{np} = \frac{\Delta Y}{Y_0}, \quad (1.5)$$

– ланцюговий темп приросту:

$$T_{np} = \frac{\Delta Y}{Y_{i-1}}. \quad (1.6)$$

1.4 Завдання для самостійної роботи

За допомогою програмного продукту Microsoft Power Point підготувати презентацію на одну із тем:

- 1 Сутність цифрової економіки: поняття та її види.
- 2 Етапи становлення і перспективи розвитку цифрової економіки.
- 3 Стратегічні пріоритети цифрової трансформації економічних відносин.
- 4 Основні положення концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України.
- 5 Основні чинники та принципи цифровізації економіки України.
- 6 Ризики та загрози цифровізації економіки України.
- 7 Сутність і принципи цифрового державного врядування.
- 8 Цифрові технології державного врядування.

9 Цілі, завдання і повноваження Міністерства та Комітету цифрової трансформації України.

10 Сутність та функціонал програми ДІА.

11 Цифровізація наукових досліджень.

12 Вплив цифровізації на ринок праці.

13 Необхідність та напрями розвитку цифрових компетенцій громадян України.

14 Цифрові компетентності бухгалтерів.

15 Цифрові компетентності економістів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАДАЧ

2.1 Зміст модуля

Інноваційні тренди цифровізації промисловості: BioTech; NanoTech; кіберфізичні системи. Зміст концепції «Індустрія 4.0». Переваги і недоліки технологій «Індустрія 4.0». «Розумні» виробничі системи, рівні їхньої інтеграції. Суть концепції «розумного» сільського господарства. Форми використання «розумного» сільського господарства, напрями та чинники його розвитку. Зміст концепції «розумної» енергосистеми. Переваги й обмеження впровадження «розумних» енергетичних мереж. Блокчейн-проекти в енергетиці. Використання цифрових технологій для вирішення прикладних завдань транспорту та логістики.

2.2 Плани семінарських занять

Тема 2.1 Інтелектуалізація вирішення економічних задач у промисловості

1 Інноваційні тренди цифровізації промисловості.

2 Цифрові рішення у добувній промисловості.

- 3 Стан і перспективи цифровізації машинобудування.
- 4 Цифрові рішення у харчовій промисловості.
- 5 Стан і перспективи цифровізації легкої промисловості.
- 5 Концепція «розумних» виробництв.

Тема 2.2 Інтелектуалізація вирішення економічних задач у сільському господарстві

- 1 Концептуальні засади «розумного» сільського господарства.
- 2 Цифрові рішення у землеробстві та тваринництві.
- 3 Організація та функціонування «розумних» фермерських господарств.

Тема 2.3 Інтелектуалізація вирішення економічних задач в енергетиці та логістиці

- 1 Концептуальні основи «розумних» енергосистем.
- 2 Цифрові рішення в енергетиці.
- 3 Цифрова логістика: розумні контейнери й склади, дрони, безпілотні вантажні транспортні засоби.

2.3 Практичні завдання

Завдання 2.1

На підставі даних таблиці 2.1 за допомогою програмного продукту Microsoft Excel розрахувати показники динаміки – базисний абсолютний приріст і базисний темп приросту частки кількості підприємств, що купують послуги хмарних обчислень, у загальній кількості підприємств, за видами економічної діяльності та в цілому в Україні у 2018–2021 рр.

Результати розрахунків представити у табличній формі.

Зробити висновки.

Таблиця 2.1 – Частка кількості підприємств, що купують послуги хмарних обчислень, у загальній кількості підприємств в Україні, %

Вид економічної діяльності	2018 р.	2021 р.
1 Переробна промисловість	9,3	9,9
2 Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	9,7	11,8
3 Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	7,1	7,6
4 Будівництво	8,9	8,7
5 Оптова та роздрібна торгівля	11,3	11,3
6 Транспорт, складське господарство	7,5	7,7
7 Тимчасове розміщування й організація харчування	8,3	10,0
8 Інформація та телекомунікації	15,4	18,7
9 Операції з нерухомим майном	6,8	6,6
10 Професійна, наукова та технічна діяльність	13,1	13,5
11 Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	8,6	8,6
12 Усього в Україні	9,8	10,2

Завдання 2.2

На підставі даних таблиці 2.2 за допомогою програмного продукту Microsoft Excel розрахувати показники динаміки – базисний абсолютний приріст і базисний темп приросту частки кількості підприємств, що проводили аналіз «великих даних», у загальній кількості підприємств, за видами економічної діяльності та в цілому в Україні у 2018–2020 рр.

Результати розрахунків представити у табличній формі.

Зробити висновки.

Таблиця 2.2 – Частка кількості підприємств, що проводили аналіз «великих даних», у загальній кількості підприємств в Україні, %

Вид економічної діяльності	2018 р.	2020 р.
1 Переробна промисловість	11,9	12,2
2 Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18,8	17,2
3 Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	12,8	12,1
4 Будівництво	10,4	11,5
5 Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	13,4	13,4
6 Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	14,2	14,0
7 Тимчасове розміщування й організація харчування	12,0	10,6
8 Інформація та телекомунікації	14,5	17,7
9 Операції з нерухомим майном	10,7	10,5
10 Професійна, наукова та технічна діяльність	12,4	13,3
11 Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	11,6	10,6
12 Усього в Україні	12,5	12,7

2.4 Завдання для самостійної роботи

За допомогою програмного продукту Microsoft Power Point підготувати презентацію на одну із тем:

1 Еволюція інформаційних технологій.

- 2 Архітектура блокчейн технології, переваги та недоліки.
- 3 Інтелектуальний аналіз даних як основа прийняття рішень.
- 4 Четверта промислова революція і інформаційна глобалізація.
- 5 Місце Big Data в інформаційних технологіях.
- 6 Еволюція розвитку систем штучного інтелекту.
- 7 Четверта промислова революція й інформаційна глобалізація.
- 8 Области застосування штучного інтелекту.
- 9 Ризики та загрози застосування штучного інтелекту.
- 10 Стандарти та архітектура Інтернету речей.
- 11 Робототехніка та моделі виробництва.
- 12 Проблеми і перспективи розвитку технологій Інтернету речей.
- 13 Компонентні сфери Індустрії 4.0.
- 14 Роль Big Data в прийнятті рішень в економіці та фінансах.
- 15 Вплив четвертої промислової революції на ринок праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ІНФРАСТРУКТУРА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

3.1 Зміст модуля

Суть і зміст електронного бізнесу, його цілі та компоненти. Інфраструктура електронного бізнесу. Основні засади функціонування електронних платіжних систем. Тенденції цифрової трансформації інфраструктури фінансового ринку. Чинники і тенденції розвитку глобального фінтеху (Fin Tech). Стратегія розвитку фінтеху в Україні. Криптовалюти та цифрові валюти центральних банків, їх переваги та недоліки. Перспективи впровадження цифрової валюти Національним банком України. Суть, переваги і недоліки краудфандингу. Механізми збору коштів на сучасних краудфандингових платформах.

3.2 Плани семінарських занять

Тема 3.1 Інфраструктура електронного бізнесу

- 1 Сутність і види електронного бізнесу.
- 2 Електронна торгівля та інтернет-магазини.
- 3 Системи електронних платежів.
- 4 Державне регулювання електронної торгівлі.

Тема 3.2 Цифрова трансформація інфраструктури фінансового ринку

- 1 Становлення і розвиток Fin Tech.
- 2 Історія виникнення та еволюція криптовалют.
- 3 Концептуальні засади емісії та обігу ЦВЦБ.
- 4 Краудфандингові платформи.

3.3 Практичні завдання

Завдання 3.1

На підставі даних таблиці 3.1 за допомогою програмного продукту Microsoft Excel побудувати стовпчикову діаграму, що відображає частки кількості підприємств, що використовують робототехніку, за видами економічної діяльності та в цілому в Україні у 2021 р. Здійснити порівняльний аналіз та зробити висновки. Навести приклади цілей використання роботів за кожним видом економічної діяльності.

Таблиця 3.1 – Частка кількості підприємств, що використовують робототехніку, за видами економічної діяльності в Україні у 2021 р.

Вид економічної діяльності	Значення показника, %
1	2
1 Переробна промисловість	4,9

Продовження таблиці 3.1

1	2
2 Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1,0
3 Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	5,1
4 Будівництво	2,5
5 Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1,8
6 Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	3,2
7 Тимчасове розміщування й організація харчування	1,5
8 Інформація та телекомунікації	1,8
9 Операції з нерухомим майном	1,1
10 Професійна, наукова та технічна діяльність	1,7
11 Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	3,1
12 Усього в Україні	2,9

Завдання 3.2

На підставі даних таблиці 3.2 за допомогою програмного продукту Microsoft Excel розрахувати показники динаміки – базисний абсолютний приріст і базисний темп приросту частки кількості підприємств, що використовують 3D-друк, у загальній кількості підприємств, за видами економічної діяльності та в цілому в Україні у 2018–2020 рр.

Результати розрахунків представити у табличній формі. Зробити висновки.

Навести приклади цілей використання 3D-друку за кожним видом економічної діяльності.

Таблиця 3.2 – Частка кількості підприємств, що використовують 3D-друк, у загальній кількості підприємств в Україні, %

Вид економічної діяльності	2018 р.	2020 р.
1 Переробна промисловість	3,1	3,6
2 Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1,5	1,4
3 Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	1,4	0,7
4 Будівництво	2,0	2,2
5 Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1,5	1,5
6 Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,9	2,0
7 Тимчасове розміщення й організація харчування	1,9	2,9
8 Інформація та телекомунікації	1,1	2,2
9 Операції з нерухомим майном	1,1	1,5
10 Професійна, наукова та технічна діяльність	2,1	3,0
11 Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1,7	1,8
12 Усього в Україні	2,0	2,3

3.4 Завдання для самостійної роботи

За допомогою програмного продукту Microsoft Power Point підготувати презентацію на одну із тем:

- 1 Електронна комерція в Україні.
- 2 Ризики і загрози безпеці суб'єктів електронного бізнесу.

- 3 Забезпечення інформаційної безпеки суб'єктів електронного бізнесу.
- 4 Характеристика моделей електронного бізнесу.
- 5 Державні закупівлі онлайн.
- 6 Надання державних послуг онлайн.
- 7 Організація електронної системи закупівель Prozorro.
- 8 Сутність та особливості електронного ринку.
- 9 Особливості, переваги та недоліки консалтингових послуг онлайн.
- 10 Електронна торгівля в туристичній галузі.
- 11 Платіжні системи: сутність, види, характеристика.
- 12 Генезис та еволюція криптовалют.
- 13 Ризики та загрози операцій у криптовалютах.
- 14 Розвиток краудфандингу в Україні.
- 15 Сучасні краудфандингові платформи.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

4.1 Мета і завдання контрольної роботи

Мета виконання контрольної роботи з дисципліни «Вступ до цифрової економіки» полягає в розширенні і поглибленні знань з даної дисципліни, розвитку навичок щодо виявлення сучасних трендів у розвитку цифрових технологій в сфері економіки та їх соціально-економічних наслідків, презентації результатів дослідження із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Контрольна робота є самостійною письмовою роботою, яка складається з двох частин: теоретичної та практичної.

У першій (теоретичній) частині роботи необхідно дати розгорнуту відповідь на запропоноване теоретичне питання. Тематика теоретичної

частини обирається згідно із даними, які наведені у таблиці 4.1. Вибір варіанта здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.

Таблиця 4.1 – Завдання для виконання теоретичної частини контрольної роботи

Варіант	Питання
1	2
1	Еволюція поняття «цифрова економіка»
2	Регулювання відносин у сфері цифрової економіки
3	Виклики та загрози цифровізації економіки
4	Цифрова трансформація бухгалтерського обліку
5	Електронна комерція як складова цифрової економіки
6	Ринок праці в умовах цифрової трансформації
7	Організація цифрової трансформації бізнес-структур
8	Ринок цифрових продуктів
9	Сутність, переваги та проблеми розвитку цифрових платформ
10	Розвиток електронного бізнесу в Україні та світі
11	Ризики та можливості цифрової економіки
12	Банківські інновації в умовах цифровізації економіки
13	Сучасні тренди цифровізації аграрного сектору економіки
14	Цифрові технології сучасної логістики
15	Стан реалізації концепції «розумних» міст в Україні
16	Організація і регулювання електронних державних закупівель на платформі Prozorro
17	Можливості і загрози надання державних послуг онлайн
18	Сутність і класифікація платіжних електронних систем

Продовження таблиці 4.1

1	2
19	Особливості торгівлі послугами онлайн
20	Вплив пандемії COVID-19 на цифровізацію економіки
21	Сутність і функціонал сучасних краудфандингових платформ
22	Історія виникнення та еволюція криптовалют
23	Стан і перспективи використання технології блокчейн в економіці
24	Стандарти та архітектура Інтернету речей
25	Робототехніка та моделі виробництва
26	Концепція «Індустрія 4.0»
27	Big Data у прийнятті рішень в економіці та фінансах
28	Виникнення та еволюція систем штучного інтелекту
29	Можливості і ризики використання штучного інтелекту в економіці
30	Стан і тенденції розвитку ринку цифрових продуктів

Друга частина контрольної роботи (практична) – полягає у розробці презентації результатів дослідження, виконаного у першій частині роботи, за допомогою програмного продукту Microsoft PowerPoint.

4.2 Вимоги до оформлення контрольної роботи

Контрольна робота складається з таких структурних елементів:

- а) титульний аркуш;
- б) вступ;
- в) теоретичний розділ;
- г) практичний розділ;
- д) висновки;
- е) перелік використаних джерел.

Бажаною є підготовка контрольної роботи з використанням елементів науково-дослідницького характеру.

У вступі обґрунтовується актуальність роботи, формулюються мета та основні завдання, які повинні бути вирішені в процесі виконання роботи.

У теоретичному розділі всебічно розкривається теоретичне питання, визначене за таблицею 4.1. Матеріал даного розділу має бути викладений так, щоб являти собою єдине ціле. У кінці кожного пункту (питання) слід роботи короткі висновки.

У практичному розділі контрольної роботи наводять слайди презентації, виконаної за допомогою програмного продукту Microsoft Power Point з дотриманням таки вимог:

а) формат слайдів (параметри сторінки) презентації: розмір слайдів має відповідати розміру екрана; орієнтація слайда – альбомна; ширина слайда – 24 см; висота слайда – 18 см; нумерувати слайди слід арабськими цифрами без знаків номера, рисочок тощо; формат показу слайдів – «Демонстрація»; графічний і текстовий матеріали розміщуються на слайдах так, щоб ліворуч і праворуч від краю слайда залишалось чисте поле шириною не менше 0,5 см;

б) основні вимоги до змісту презентації: кожен слайд має відображати одну думку; текст має складатися з коротких слів та простих речень; рядок має містити 6–8 слів; всього на слайді має бути 6–8 рядків; загальна кількість слів не повинна перевищувати 50; дієслова мають бути в одній часовій формі; заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні ідеї слайда; слайди мають бути не надто яскравими; кількість блоків статистичних даних на одному слайді має бути не більше чотирьох; підпис до ілюстрації розміщується під нею, а назва таблиці – над нею; усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі та пронумеровані.

У висновках до контрольної роботи наводять отримані результати роботи, окреслюють основні завдання, що були вирішені та конкретні пропозиції автора з розглянутих питань.

Перелік використаних джерел розміщується у порядку згадування їх у тексті за наскрізною нумерацією або в алфавітному порядку. Бібліографічний опис виконується згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

Якщо в роботі використовуються дані або матеріал, запозичені з інших робіт, то на них робляться посилання. Для цього наприкінці матеріалу, що цитується, у квадратних дужках арабськими цифрами наводиться номер, що відповідає порядковому номеру даного першоджерела в переліку літературних джерел. Кількість використаних джерел свідчить про широту охоплення проблеми та ефективність роботи над нею.

Контрольна робота виконується машинним способом (текстовий редактор Microsoft Word) на одному звороті сторінки паперу А4 (210 × 297 мм) у відповідності з правилами оформлення наукової, методичної і технічної документації. Шрифт Times New Roman розміром 14 пт, міжрядковий інтервал 1,5, вирівнювання «По ширині». Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул виконують арабськими цифрами без знака №.

Під час оформлення роботи необхідно дотримуватись відповідних вимог, таблиці та діаграми повинні бути змістовними і супроводжуватись відповідними висновками, розрахунки необхідно пояснювати та характеризувати методику, що використовується. Розділи та окремі питання контрольної роботи необхідно чітко визначити, матеріал викладати послідовно, конкретно і чітко. Скорочення слів у тексті не допускаються, крім загальноприйнятих термінів (ІКТ, П(С)БО тощо).

Усі сторінки роботи та додатків повинні мати єдину порядкову нумерацію. Обсяг контрольної роботи має бути в межах 20-30 сторінок стандартного формату.

На останній сторінці контрольної роботи студенту необхідно проставити дату закінчення контрольної роботи і підпис.

Роботи, що не відповідають даним вимогам, повертаються на перероблення без перевірки.

До підсумкового контролю не допускається студент, у якого відсутня (без поважних причин) або не захищена контрольна робота.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вовкодав О. В. Сучасні інформаційні технології : навч. посіб. / О. В. Вовкодав, Х. В. Лип'яніна. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 550 с.
2. Голобородько А. Ю. Цифрова економіка : підручник / А. Ю. Голобородько, О. Ю. Гусєва, С. В. Легомінова. – Київ : ДУТ, 2020. – 400 с.
3. Державна служба статистики України [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. дані – Оновлюється постійно. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>, вільний (дата звернення: 25.05.2023). – Назва з екрана.
4. Когут Ю. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки / Ю. Когут. – Київ : Сідкон, 2021. – 368 с.
5. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/print>, вільний (дата звернення: 25.05.2023). – Назва з екрана.
6. Лисак О. І. Електронна комерція : курс лекцій / О. І. Лисак, Л. О. Андрєєва., В. М. Тебенко. – Мелітополь : Люкс, 2020. – 225 с.
7. Міністерство цифрової трансформації України [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. дані – Оновлюється постійно. – Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/>, вільний (дата звернення: 25.05.2023). – Назва з екрана.
8. Основи цифрової економіки : навч. посіб. / А. І. Крисоватий [та ін.]. – Тернопіль : ЗУНУ, 2021. – 274 с.
9. Пищуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти / О. Пищуліна. – Київ : Заповіт, 2020. – 274 с.

10. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/about/development-strategy/fintech2025>, вільний (дата звернення: 25.05.2023). – Назва з екрана.
11. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навч. посіб. / Г. Г. Швачич [та ін.] – Дніпро : НМетАУ, 2017. – 230 с.
12. Феदिшин І. Б. Електронний бізнес та електронна комерція : опорний конспект лекцій для студентів напрямку «Менеджмент» усіх форм навчання / І. Б. Федишин. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. – 97 с.
13. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – Київ : НАУ, 2022. – 200 с.
14. Цифрова економіка. Криптовалюти : навч. посіб. / Ю. Є. Кирилов, В. Г. Грановська, В. М. Крикунова, Г. В. Жосан, В. О. Бойко. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 228 с.

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять, організації самостійної роботи
та виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«ВСТУП ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання зі спеціальностей 071 – Облік і
оподаткування, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність)*

Укладач **СОЛОДОВНИК** Олеся Олександрівна

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *О. О. Солодовнік*

План 2022, поз. 297М

Підп. до друку 29.05.2023 Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 1,5

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.